

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 20 februari 1936 kl. 2 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion angående ändring i kommunalförfattningarnas bestämmelser om tiden för offentliga stämmor.

I en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 520, av herr *Hermanson m. fl.* hemställes, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till sådan ändring av nu gällande kommunalförfattningar angående tiden för offentliga stämmor, att de kommunala samfundens medlemmar i största möjliga omfattning beredas tillfälle att deltaga i dessa stämmor».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Jämlikt 17 §, 1 mom., i lag om kommunalstyrelse på landet må ordinarie kommunalstämma i december beträffande ordinarie kommunalstämma eller kommunalstämmor under nästföljande år besluta, å vilken dag sådan stämma skall hållas eller huruvida stämma skall hållas å sön- eller helgdag. Motsvarande stadgande återfinnes beträffande allmän rådstuga i 39 § i lag om kommunalstyrelse i stad samt beträffande kyrkostämma i 14 §, 1 mom., i lag om församlingsstyrelse. Varje kommun eller församling äger följaktligen frihet att själv, med beaktande av rådande lokala förhållanden, avgöra, vilka dagar som bäst lämpa sig för hållande av de offentliga stämmorna. Med hänsyn till de synnerligen olikartade förhållandena i skilda delar av landet låter det sig över huvud icke göra att fastställa någon viss för alla kommuner gemensam dag såsom den för dessa stämmor lämpligaste. Det borde anses självklart, att dessa stämmor utsättas till sådana dagar, då största möjliga antal röstberättigade med minsta möjliga olägenhet kunna närvara vid desamma. Inom vissa kommuner torde sön- och helgdagar vara att föredraga, inom andra åter kan utsättandet av offentliga stämmor till sön- eller helgdag i allmänhet betraktas såsom mindre lämpligt och i stället en söckendag, exempelvis efter den vanliga arbetstidens slut, vara den för flertalet lägligaste tiden. Men då i vissa fall synes ha inträffat, att behörig hänsyn icke tagits till det stora flertalet röstberättigade, finner utskottet önskvärt, att en lagändring sker till förekommande härav, t. ex. genom föreskrift, att den sista ordinarie stämman under året, som har att bestämma om tiden för nästa års stämmor, skall äga rum å viss dag. De röstberättigade bliva därigenom tillförsäkrade en verklig möjlighet att i varje kommun eller församling själva

avgöra, vilka dagar och tider för nästföljande års stämmor, som äro för dem lägligast. Utskottet, som haft under övervägande olika möjligheter, då det gällt att föreslå en ur angivna synpunkter lämplig dag och tid för hållandet av den sista ordinarie stämman under året, har likväl funnit sig icke kunna utan närmare utredning av frågan i detta hänseende nu framställa något förslag. Med hänsyn till den betydelse, som enligt utskottets mening icke kan fränkännas denna fråga, får utskottet fördenskull hemställa,

att riksdagen, med bifall till förevarande motion, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till sådan ändring av nu gällande kommunalförfattningar angående tider för offentliga stämmor, att kommunernas medlemmar i största möjliga omfattning beredas tillfälle att delta i dessa stämmor.

Stockholm den 20 februari 1936.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar Reuterskiöld, Hallén*, Gustaf Adolf Björkman*, Oscar Gottfrid Karlsson, David Pettersson*, Carl Lindmark, John Björck, Karl August Johanson, Nils Andersson, Rahmn, Anders Andersson, Andersson i Igelboda*, Fast*, Olsson i Mora, Ewald Lindmark, Andersson i Malmö, Lundqvist*, Eriksson i Toftered*, Svensson i Landskrona samt Nilsson i Karlstad*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar Gustaf Adolf Björkman, Carl Lindmark, Ewald Lindmark och Nilsson i Karlstad, som anförde:

»Att offentliga stämmor böra utsättas till en sådan tidpunkt att så många röstberättigade som möjligt skola ha tillfälle att bevista desamma, anse vi såsom en naturlig sak. Och därest tiden för stämmorna utsättes annorledes, är detta uppenbarligen synnerligen olämpligt. Men korrektiv häremot lär kunna vinnas redan genom att vederbörande röstägande enligt nu gällande bestämmelser bevaka sina intressen och vinna rättelse.

Nu angiva emellertid motionärerna att spörsmålet om ordnande av tiden för stämmornas hållande enklast och lättast kunde nås genom en ändring av kommunallagarna av innehåll att de offentliga stämmorna skulle hållas

på sön- eller helgdagar eller eljest på sådan tid, då åtminstone det allra största flertalet av kommunernas medlemmar icke äro upptagna av sitt arbete.

Vi vilja häremot invända bl. a. dels att ett generellt bestämmande av sön- eller helgdag såsom dag för stämmors hållande icke bör äga rum, dels att det synes föga lämpligt att i texten till kommunallagarna, där klara och koncisa lagbestämmelser ha sin plats, intaga råd och anvisningar.

Vi hava inom utskottet avstyrkt motionen och yrka fortfarande att densamma ej måtte bifallas.»